

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขนาดเล็ก, ขนาดกลาง, ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 4 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 4 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.3 เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีสถานภาพ และ ขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,536 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 209 คน ครูผู้สอน 2,327 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 381 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 15 % ของประชากร จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 209 คน กลุ่มตัวอย่าง 32 คน และครูผู้สอน 2,327 คน กลุ่มตัวอย่าง 349 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำนวน 381 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41)

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา (องค์การมหาชน). 2548 : 7) จำแนกเป็น

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่

4) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม
ขอบข่ายภารกิจงาน 4 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 3.2.2 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า

4.1 ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการ
บริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงาน
บุคคล

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปาน
กลาง 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการ
บริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้าน การบริหารงาน
บุคคล

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหาร
งบประมาณ, ด้านการบริหารทั่วไป, และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา, การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือการกำกับติดตาม ตรวจสอบการใช้เงินงบประมาณ, การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา และการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ด้านที่ 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การย้าย แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากร, การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอขอพิจารณาอนุมัติ และการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีได้รับมอบอำนาจจาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่ อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเสนอแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและรักษาราชการในตำแหน่ง, การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 16 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กร, การจัดโครงสร้างเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ การจัดทำแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษา และการรับนักเรียนเข้าเรียน

4.2 ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารวิชาการ, ด้านบริหารงบประมาณ, ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า

สถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารทั่วไป, และด้านการบริหารงานบุคคล

สถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ กับ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารทั่วไป, ด้าน การบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล, ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, การจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การระดม และใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา, การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา และ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสรรหา และบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีได้รับมอบอำนาจจากอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา, การขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอขอพิจารณา

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป

ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและพัฒนาการศึกษา, การกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กร และการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ในสถานศึกษา

4.3 เปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการ ไม่พบความแตกต่าง

4.4 เปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการบริหารวิชาการ

, ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไปไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อภิปรายตามข้อสรุปได้ ดังนี้

5.1 ปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษามีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษามาตรา 39 ที่ระบุว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และ มาตรา 40 ระบุว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547: 23 - 26) โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขจากการกระจายอำนาจดังกล่าว ทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กงเดช โกสินทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครู โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายชื่อของแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.1 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน

ระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารวิชาการ, การบริหารทั่วไป, และการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ การบริหารงานบุคคล

ครูผู้สอนมีความคิดต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารวิชาการ, การบริหารงบประมาณ, การบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล

จะเห็นว่า การบริหารวิชาการเป็นปัญหามากที่สุดทั้งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องหลักสูตร การวัดผลประเมินผล เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษายังเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อีกทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีความชำนาญ และมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่เรื่อยๆ ทำให้ไม่มีความชัดเจนหรือไม่มีความมั่นใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หรือการนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่มีปัญหาน้อยที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เนื่องจาก งานบริหารบุคคล เป็นงานที่มีข้อกำหนด กติกา กฎระเบียบ และบทลงโทษที่ชัดเจน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่มีความวิตกกังวลที่จะปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สดาร์ตน์ ศิริจันทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ น้ำพอง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ น้ำพอง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ

5.1.2 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารวิชาการ, ด้านบริหารงบประมาณ, ด้านบริหารทั่วไป และ ด้านบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา

สถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

สถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ กับด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป,

สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารทั่วไป, ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล, ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ และ ด้านการบริหารทั่วไป

จากข้อมูล ดังกล่าวจะเห็นว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก, ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่องานด้านบริหารวิชาการ เป็นงานที่มีระดับปัญหามากที่สุด ใน 4 ด้าน แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจะเห็นว่าการบริหารงานบุคคล เป็นงานที่มีปัญหามากที่สุด ที่เป็นดังนี้ เนื่องมาจาก สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เป็นสถานศึกษาที่มีบุคลากรมาก และสามารถคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านงานวิชาการทำงานได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ในการบริหารงานด้านวิชาการจึงไม่เป็นปัญหา เนื่องจากมีบุคลากรที่รับผิดชอบในงานต่างๆ ที่ชัดเจน ไม่ทำงานหลายหน้าที่ ทำให้สถานศึกษามีความมั่นคงในการบริหารวิชาการหรืองานบริหารงบประมาณ แต่การที่มีบุคลากรมากจะเป็นปัญหาในการบริหารบุคคล ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็ก, ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบุคลากร

น้อย ครูหนึ่งคนต้องรับภาระหน้าที่หลายอย่าง ทำให้ทำงาน หรืองานสอนที่เป็นงานหลักทำได้ไม่เต็มที่ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการมีปัญหามากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา จินดาศรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยปัญหาการบริหารงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำดังนี้ งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า

5.2.1 จำแนกตามสถานภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบในงานทั้ง 3 ด้านต่างกัน จึงทำให้มองเห็นปัญหา และ มองแนวทางในการแก้ปัญหาต่างกัน ผู้บริหารจะมองปัญหาในภาพรวม เป็นการบริหารนโยบาย ส่วนผู้ครูผู้สอนจะเป็นผู้ปฏิบัติ มองปัญหาที่ละเอียด ดังนั้นจึงทำให้มีความคิดเห็นต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประณมพร เพ็ชรโปรี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ส่วนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กัน ส่วนด้านการบริหารวิชาการ ไม่พบความแตกต่างที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ในการบริหารวิชาการนั้น ขั้นตอนของการกำหนดและการนำนโยบายลงสู่

การปฏิบัตินั้น ทุกวันนี้เป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ตลอดทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และ มีการนิเทศการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการทำงานที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน ทำให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนรับรู้จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา และช่วยกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กงเดช โกสินทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครู โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาชายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายข้อของแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนมากและมีรายข้อที่มีปัญหาระดับมากในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านงานวิชาการ ได้แก่ ขาดความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในห้องสมุด ด้านบุคลากร ได้แก่ ครูมีวุฒิไม่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการดำเนินงาน ไม่เพียงพอ ด้านงานอาคารสถานที่ ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบ มีไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม และการจัดสรรงบประมาณหมวดที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ไม่เป็นไปตามความขาดแคลนจริง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูผู้สอน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาชายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก, ขนาดกลาง, ขนาดใหญ่ และ ขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษา มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคล มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ประสานส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้สถานศึกษาทุกแห่ง

ที่คณะกรรมการสถานศึกษาที่พร้อมทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นจุดด้อย หรือ ปัญหาต่างๆ ในสถานศึกษาก็สามารถที่จะแก้ไขร่วมกันได้ ซึ่งจะส่งผลให้บริหารงานใน สถานศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนมีปัญหาต่อกันน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพล ศวัศศิผล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาเทศบาล สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า บุคลากร โดยส่วนรวม และจำแนกตามขนาดสถานศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เทศบาล สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปาน กลาง โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรในสถานศึกษาขนาด กลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการและด้านอาคารสถานที่มากกว่าบุคลากร ใน สถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ รณภพ ลิสุวรรณ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปาน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อปัญหาการจัดการศึกษาใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่น่าสนใจในแต่ละด้านที่มีผู้เสนอความคิดเห็น ดังนี้

5.3.1 ด้านการบริหารวิชาการ ปัญหาการบริหารงานด้านนี้ ได้แก่ ขาดแคลน บุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการวัดผลประเมินผล ขาดแคลน สื่อ การเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย และ ครูไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และ สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา ฝ่ายบริหารวิชาการ หรือ คณะกรรมการที่ทำงานด้านนี้ควรมี การวางแผนในด้านของการจัดครูเข้าอบรมในเรื่องของการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไป ใช้ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครู รวมทั้งการมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร และมีการนิเทศการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งขบวนการและขั้นตอน เหล่านี้ จะช่วยให้การทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่น และลดปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

5.3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ปัญหาการบริหารงานด้านนี้ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส งบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการโอนงบประมาณล่าช้า และไม่ใช้จ่ายเงินงบประมาณที่วางไว้ตามแผน ฝ่ายบริหารงบประมาณ หรือคณะกรรมการที่ทำงานด้านนี้ ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวก และการตรวจสอบ รวมทั้งการระดมทรัพยากร หรือ จัดหางบประมาณจากภายนอก ซึ่ง ขบวนการและขั้นตอนเหล่านี้ จะช่วยให้การทำงานดำเนิน ไปอย่างราบรื่น และลดปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

5.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ปัญหาการบริหารงานด้านนี้ ได้แก่ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการไม่โปร่งใส บุคลากรขาดการศึกษาอบรม อย่างสม่ำเสมอ และการสรรหา การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูในตำแหน่งต่างๆ ไม่โปร่งใส ฝ่ายบริหารงานบุคคล หรือ คณะกรรมการที่ทำงานด้านนี้ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนหรือ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล จะช่วยให้การทำงานดำเนิน ไปอย่างราบรื่น และลดปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

5.3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ บุคลากรทำงานพิเศษมากเกินไป สถานศึกษาขาดการประสานงานกับชุมชน และสถานศึกษาขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้การรับ-ส่ง ข่าวสารล่าช้า ฝ่ายบริหารงานทั่วไป หรือคณะกรรมการที่ทำงานด้านนี้ ควรวางแผนให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้นำในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา เพราะจะทำให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลดีต่อบุคลากรในอนาคต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

6.1.1 ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ

จากผลการวิจัย เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการ ดำเนิน ไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ การจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศการทำงานอย่างสม่ำเสมอ

6.1.2 ด้านที่ 2 ด้านบริหารงบประมาณ

จากผลการวิจัย เพื่อให้การบริหารงานด้านบริหารงบประมาณ เป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และควรใช้จ่ายเงินตามแผนที่วางไว้ สิ้นปีงบประมาณ มีการรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการและระดมใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

6.1.3 ด้านที่ 3 ด้านบริหารงานบุคคล

จากผลการวิจัย เพื่อให้การบริหารงานด้านบริหารงานบุคคล เป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล เสนอแนะการกำหนดตำแหน่ง การแต่งตั้งโยกย้ายต่อผู้มีอำนาจ สรรวจคุณสมบัติ และความสามารถพิเศษของบุคลากร เพื่อจะได้จัดให้รับผิดชอบต่องานที่ตรงกับความสามารถ และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมในเรื่องของเทคโนโลยี อย่างสม่ำเสมอ และเท่าเทียมกันทุกคน

6.1.4 ด้านที่ 4 ด้านบริหารงานทั่วไป

จากผลการวิจัย เพื่อให้การบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไป เป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ สถานศึกษาจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ชีตการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน มีการจัด โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของชุมชนต่อการบริหารงานของสถานศึกษา

6.2.2 ควรศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารงานของสถานศึกษา